

הסוגיא במס' ר"ה

(1) מסכת ראש השנה דף כ':

כי סליק רבי זירא שלח להו צריך שיהא לילה ויום מן החדש וזו שאמר אבא אבוב דר' שמלאי מחשבין את תולדתו נולד קודם חצות בידוע שנראה סמוך לשקיעת החמה לא נולד קודם חצות בידוע שלא נראה סמוך לשקיעת החמה למאי נפקא מינה אמר רב אשי לאכחושי סהדי אמר רבי זירא אמר רב נחמן כ"ד שעי מכסי סיהרא לדידן שית מעתיקא ותמני סרי מחדתא לדידהו שית מחדתא ותמני סרי מעתיקא למאי נפקא מינה אמר רב אשי לאכחושי סהדי...

(2) רש"י שם

נולד קודם חצות. היום בידוע שנראה היום קודם שתשקע החמה שאין הלבנה מתכסה מבני א"י שהם במערב אלא שש שעות אחר חדושה מתוך קוטנה שהלבנה לעולם בשש שעות לאחר חדושה בקרן מערבית דרומית ונראית להם:
[לא] נולד [עד] אחר חצות. בידוע שלא יראה היום שהיא קטנה כל שש שעות ונעלמת מעין כל:

ג' דעות בדבר

א. דעת בעה"מ וחזו"א

(3) בעל המאור

כי סליק רבי זירא אמר צריך שיהא לילה ויום מן החדש כלומר אין אנו קובעין היום ר"ה אא"כ היה בו המולד מתחלת הלילה במקום אחד ממקומות היישוב ואע"פ שאין המולד נתקן אלא עד י"ח שעות ואין לנו מן החדש אלא שש שעות אנו מוצאין מקום אחר שיש בו לילה ויום מן החדש.

(4) שו"ת מן השמים סי' ס"א

סא. ועוד נסתפקנו בשלש שמועות במס' ראש השנה א) שנאמר מפי רבי זירא. האחת שצריך שיהיה לילה ויום מן החדש, והשניה נולד קודם חצות בידוע שנראה סמוך לשקיעת החמה, והשלישית עשרים וארבע שעי מכסי סיהרא. ונשאנו ונתנו בהם וטרחנו שבח ליוצרינו והגענו ליסוד הסוד והסתיים ביניהם כאשר פירשם הר"ר זרחיה, והיה יום ב בכ"א בתמוז, ולערב שאלתי אם יש לסמוך על הפירוש שפירש בהם רש"י או אם העיקר כאשר פירש הר"ר זרחיה זצ"ל ב).
והשיבו: מה זה מהרת למצוא בניג), זרח בחושך אור לישרים ד).

• הריטב"א והר"ן ג"כ מעדיפים את פי' בעה"מ, וזו דעת החזו"א בחוזק

ב. הזעה שאין להתחשב בקו תאריך הלכתית

(5) רדב"ז א' ע"ו

דע כי השבת נמסרה לכל אחד מישראל שנאמר כי אות הוא /היא/ ביני וביניכם וכמו שאות הברית הוא לכל א' וא' כן השבת נמסר לכל א' וא' וכיון שהשבת נמסר לכל א' בכל מקום שהוא מונה ששה ימים ובסוף הששה עושה שבת שהוא זכר למעשה בראשית שנאמר כי ששת ימים עשה ה'.

(6) הסכמה לספר קו התאריך הישראלי

הרב איסר זלמן מלצר

ראש ישיבת עץ חיים בירושלים

גם אני מסכים לפסק דינו של הב"ד בא"י שהוא מבוסס על תשובת הרדב"ז, וכן פסק בעל שואל ומשיב והגר"ש מוהליבר ועוד הרבה מגדולי ישראל, שאין לשנות ח"ו את השבת בשום מקום בעולם לא ליום ראשון ולא ליום שני, כי אין לנו בש"ס ושלחן ערוך שום רמז שיש להתחשב בשמירת שבת עם קוים, אלא העיקר מונה ששה ומשמר שביעי, ובכל מקום בעולם ישמרו את השבת כמו שמרו אותו עד עכשיו.

עש"ק פ' וירא תשי"ד

י"ד מרחשון,

נאום איסר זלמן מלצר.

ובנוגע לקביעת קו תאריך, בש"ס ופוסקים ובשו"ע אין רמז לזה (מלבד הכוזרי והרז"ה), וזה הוכחה ברורה שעל פי התורה אין [מקום] קו תאריך לענין קביעת שבת, דכיצד יחסר בתורת ה' תמימה עיקר גדול כזה שגופי תורה תלויים בו, כמו שביאר יפה הגר"מ כשר, שאצלנו יש רק מזרח ומערב. וזה מוכיח כשיטת הראשונים הנ"ל שכך הוא מצות השבת על פי התורה שבכל מקום שהוא יעבוד ששה ימים במקום שהוא נמצא ויום השביעי הוא שבת קודש, ואם הוא בא לישוב שהיום משתנה צריך להתנהג כאנשי המקום, ומזה אין לזוז. והשומע יתברך בכל טוב ולנחלה בלי מצרים.

כעתירת הבעה"ח למען קדושת שבת.

נאום צבי פסח פראנק*.

- וצ"ל לפי אחרונים אלו שלא היה דעת בעה"מ לפסוק להלכה כן לענין הל' שבת
- אלסקה (1867), סמואה (2011), סמואה האמריקאית

ג. דעת הגרי"מ טוקצינסקי

(7) מדרש תנחומא קדושים י'

כשם שהטבור הזה נתון באמצע האיש, כך ארץ ישראל נתונה באמצע העולם.

- קודם שהגיעו שרידי המלחמה ליפן היו יהודים במזרח התיכון עם רבנים תלמידי חכמים והם היו נוגים כאנשי המקום.